

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 23 marca 2004 r.

36416

RPO-458218-X/03/TS

Pan
Dr Józef Oleksy
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Szanowny Panie Premierze,

Wpłynęło do mnie pismo Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, w którym sygnalizuje, że stosowana przez jednostki organizacyjne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji praktyka odpowiadania pismem na wnioski obywateli w sprawie udostępnienia informacji ze zbioru PESEL, ogranicza prawa obywateli do weryfikacji przez sąd administracyjny negatywnych rozstrzygnięć podjętych w przedmiotowej sprawie przez organ administracji publicznej. W szczególności chodzi tu o sytuacje, gdy obywatel jedynie uprawdopodobni interes faktyczny w otrzymaniu wspomnianych danych, a osoba, której dane dotyczą, nie wyraża zgody na ich udostępnienie (art. 44h ust. 2 pkt ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych). Udostępnienie w takim przypadku danych osobowych bez zgody osoby, której dane dotyczą, niewątpliwie spowodowałoby naruszenie jej dóbr osobistych, zatem stosownie do postanowień art. 44i ust. 5 powołanej ustawy, odmowa udostępnienia danych powinna nastąpić w formie decyzji administracyjnej. Z dokumentacji załączonej do pisma Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wynika jednak, iż resort spraw wewnętrznych i administracji w odmienny sposób interpretuje przepisy ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych i nie znajduje uzasadnienia dla wydawania decyzji o odmowie udostępnienia danych osobowych, w sytuacji, gdy nie zostaną spełnione

przesłanki określone w art. 44h ust. 2 pkt 4 wspomnianej ustawy (pismo z dnia 21 sierpnia 2003 r., Nr DRP-UI-10746/03).

Przepis art. 44i ust. 5 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych obliguje organ administracji publicznej do wydania decyzji odmawiającej udostępnienia danych osobowych, jeżeli udostępnienie tych danych spowodowałoby naruszenie dóbr osobistych osoby, której dane dotyczą. Z naruszeniem dóbr osobistych mamy do czynienia, gdy na skutek bezprawnego działania (tj. nie dozwolonego przez normy prawne) następuje ingerencja w pozostające pod ochroną prawa cywilnego wartości, obejmujące fizyczną i psychiczną integralność człowieka, jego indywidualność oraz godność i pozycję w społeczeństwie. Do wartości podlegających wspomnianej ochronie zaliczyć należy m.in. sferę prywatności człowieka, w tym informacje o adresie zamieszkania, jego nazwisko oraz stan cywilny. Jeżeli zatem obywatel, ze względu na swój interes faktyczny, występuje do organu administracji publicznej z wnioskiem o udostępnienie danych osobowych innej osoby, które dotyczą jej życia osobistego (np. stanu cywilnego czy adresu zamieszkania), udostępnienie takich danych bez zgody tej osoby, stanowić będzie naruszenie jej dóbr osobistych. W świetle art. 44h ust. 2 pkt 4 powołanej ustawy, działanie takie jest bowiem bezprawne. Skoro zatem w przypadku udostępnienia danych osobowych bez zgody osoby, której dane dotyczą, doszłoby do naruszenia dóbr osobistych tej osoby, organ - stosownie do postanowień art. 44i ust. 5 ustawy -ma obowiązek odmówić udostępnienia danych w formie decyzji administracyjnej. Udzielenie w takiej sytuacji jedynie informacji o niemożności załatwienia sprawy lub innych wyjaśnień ze strony organu administracji publicznej, uznać należy jako bezpodstawne uchylenie się organu od załatwienia sprawy w drodze decyzji administracyjnej, które utrudnia wnioskodawcy poddanie rozstrzygnięcia w przedmiocie udostępnienia danych osobowych, kontroli sądu administracyjnego.

Mając powyższe na uwadze, zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionych uwag i poinformowanie mnie o swoim stanowisku.

Z wyrazami szacunku

/-/